

Onmisbaar zijn is een valkuil

Hoe de FG zichzelf inbouwt als bouwsteen van het bestuurlijk systeem

Jean Paul van Schoonhoven | NGFG-dag 16 april 2026

Wie ben ik?

- Oprichter en partner L2P (35 medewerkers)
- Thans o.a. FG van:
 - Stichting Gelijkwaardig Herstel
 - Verbond van Verzekeraars
 - Stichting Tuchtrechtbanken
 - BNNVARA / AVROTROS
 - Bergman Clinics
 - Mazda Motor Nederland
 - Stichting Nefrovisie
 - Novadic-Kentron
 - Gemeente Sittard-Geleen
 - DocCare
 - Xebia Group

Vorige rollen o.a.:

- FG Zorg van de Zaak, Vluchtelingenwerk Nederland, Provincie Utrecht
- Universiteit van Tilburg
- Chief Privacy Officer PostNL
- Hoofd Compliance & Integriteit Autoriteit Financiële Markten
- Beleidsmedewerker College bescherming persoonsgegevens
- Gedelegeerd FG Achmea divisie Schade & Inkomen
- Expertpool Privacy Nederlandse Vereniging van Banken
- Advocaat CMS

Auteur / redacteur:

- Sdu JBP
- Sdu PrivacyrechtPlus
- Sdu Commentaar AVG
- Wetgeving privacyrecht
- Uitsprakenbundel
- Handboek AVG (mei 2026)

(Hoofd)docent o.a.

- FG Publieke Sector (Outvie)
- Next Step privacy compliance (Outvie)
- Privacy Officer 2.0 (Outvie)
- Auditing Privacy (Outvie)
- Senior Privacy Professional (Outvie)
- Certified Data Protection Officer (Outvie)
- Bedrijfskunde voor privacy professionals ((Nyenrode)
- Examentrainingen CIPP/E, CIPM, CIPT (L2P)

De valkuil

Als jij er niet bent, valt de privacy weg.

Is dat herkenbaar?

Dan is er geen system: er is alleen een persoon.

De oorzaak is zelden gebrek aan kennis.

Het is een kwestie van positie.

Drie posities van de FG

De meesten van ons pendelen tussen 1 en 2. Drie is geen eindstation, het is een dynamiek.

Gesprek 1 van 3

Het gesprek over wie waarvoor staat

Veel FG's dragen taken die formeel bij de organisatie horen, niet omdat die dat wil, maar omdat niemand het gesprek heeft gevoerd.

De vaardigheid: initieer dat gesprek, vanuit nieuwsgierigheid, niet kritiek.

Wie tekent waar? Wie besluit bij een datalek? Wie is de organisatie bij dit proces? Jij stelt de vragen, zij geven de antwoorden.

De zachte kant:

Dit gesprek vergt lef en timing. Te vroeg gevoerd voelt het als aanval. Te laat gevoerd heb je de taken al overgenomen.

Combi-FG: dit beschermt je onafhankelijkheid.

Beginnende FG: legitieme manier om helderheid te scheppen.

Ervaren FG: institutionaliseer wat je al intuïtief doet.

Gesprek 2 van 3

Hoe je onafhankelijk blijft als het systeem je trekt

Een significant deel van de FG's ontvangt in de praktijk instructies over hoe ze hun taken moeten uitvoeren, wat formeel niet mag maar regelmatig voorkomt. (EDPB CEF 2024)

De vaardigheid: maak je werkwijze transparant en bespreekbaar.

Onafhankelijkheid is geen gevoel, het is een traceerbaar patroon van handelen. Als je niet kunt laten zien hoe je werkt, kun je ook niet verdedigen dat je onafhankelijk werkt.

De zachte kant:

Wanneer ben jij de grens overgegaan, niet omdat iemand je dwong, maar omdat het makkelijker was? Geduld en veerkracht zijn de sleutelwoorden.

Pragmatische FG: ruimte om flexibel te zijn, mits traceerbaar.

Precieze FG: instrumentarium om standpunt te onderbouwen zonder relatie te verliezen.

Gesprek 3 van 3

Aan tafel komen, en blijven

Bestuurders denken niet in AVG-artikelen.
Ze denken in risico, reputatie en continuïteit.

Niveau 1: aan tafel komen

Wat laat jij de bestuurder zien over jouw rol?
Niet in juridische termen, maar in risico.

Niveau 2: aan tafel blijven

Hoe voer je een lastig gesprek zonder je
onafhankelijke positie op te geven?
Wanneer voer jij het en wanneer laat je de
bestuurder het gesprek voeren?

*Aan tafel zitten is geen eindpunt.
Het is het begin van een voortdurend
gesprek over vertrouwen.*

AVG-taal

Dit is een schending
van art. 5 AVG.

versus

Bestuurstaal

Dit is een risico voor de organisatie.
Dit zijn uw opties om het te beheersen.

Dezelfde boodschap, twee talen.

Vragen aan jullie

De organisatie is eindverantwoordelijk, niet de FG → EENS? 🖐️

De FG moet onafhankelijk kunnen opereren, zonder instructies → EENS? 🖐️

Wie heeft het verwerkingsregister ooit zelf bijgehouden? → 🖐️

Wie heeft weleens een verwerkersovereenkomst opgesteld namens de organisatie? → 🖐️

Wie heeft weleens een DPIA zelf uitgevoerd, niet geadviseerd over, maar uitgevoerd? → 🖐️

Heb ik het goed begrepen?

Jullie zeiden: de ORGANISATIE is eindverantwoordelijk.

Maar wie stak zojuist zijn hand op bij het register, de overeenkomsten, de DPIA?

Casus: Sandra, FG bij een middelgrote zorginstelling

De situatie

Sandra is FG bij een zorginstelling met 400 medewerkers. Ze heeft geen team. Naast haar FG-rol beheert ze ook het verwerkingsregister, stelt ze verwerkersovereenkomsten op en voert ze jaarlijks twee DPIA's uit omdat er 'niemand anders is'.

Het kantelpunt

De instelling koopt een nieuw EPD-systeem. Sandra wordt pas betrokken als het contract al getekend is. Ze constateert dat de verwerking van bijzondere persoonsgegevens onvoldoende geborgd is. Ze adviseert negatief. De bestuurder legt het naast zich neer zonder vastlegging.

Drie vragen voor de zaal

1. Waar zit het echte probleem: bij Sandra, bij de bestuurder, of bij het systeem?
2. Wat had Sandra eerder kunnen doen om dit moment te voorkomen?
3. Wat doet Sandra nú en wat zou jij doen?

Afsluiting

Neem dit mee:

Zit je nog niet aan tafel?

Vraag je leidinggevende:

Wanneer wil je mij erbij hebben en wat moet ik laten zien om dat te verdienen?

Zit je al aan tafel?

Vraag jezelf:

Welk besluit nam de organisatie afgelopen maand zonder mij en had ik daar bij moeten zijn?

Bouw aan systemen, niet aan personen.

Een FG die onmisbaar is als persoon, is kwetsbaar. Een FG die het systeem heeft gebouwd, is waardevol ook als de persoon er niet meer is.

Top 3 Wijsheden voor Bestuurders

Strategische inzichten

01

Privacy is governance, niet compliance

De AVG maakt bestuurders eindverantwoordelijk voor alle gegevensverwerkingen.

- Privacy raakt vrijwel alle primaire processen
- Niet-naleving is structureel duurder dan naleving
- Integreer privacy in strategische besluitvorming
- Zorg voor aantoonbare governance en rapportage

"Privacy is geen ICT-detail. Het is een bestuurlijke verantwoordelijkheid."

02

Stuur op systemen, niet op incidenten

Problemen ontstaan zelden door individuen alleen ze zijn het gevolg van falende systemen.

- Stel de drieslag: willen – mogen – moeten
- Vermijd data-obesitas door bewuste keuzes
- Maak fouten bespreekbaar in een lerende org.
- Stuur via PDCA, niet via crisismanagement

"Wie compliance ziet als kostenpost, mist de kansen. Het is een investering."

03

Vertrouwen is uw strategische asset

In een wereld waarin data macht vertegenwoordigt, is vertrouwen het sterkste concurrentievoordeel.

- Privacy calculus: mensen delen bij vertrouwen
- Verlies van data = verlies van legitimiteit
- Privacy als USP en strategisch onderscheid
- Digitale weerbaarheid begint bij dataregie

"Wie privacy structureel organiseert, organiseert vertrouwen."

Jean Paul van Schoonhoven

Partner

jp@l2p.nl

0652648416

L2P

Stadsplateau 7

3521 AZ Utrecht

+31 (0) 26 848 3118

info@l2p.nl